

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

SUMARUL:

Const. V. Obedeanu .	Genesa partidului conservator-democrat.
Mihail Drăgănescu .	Galeria marilor cugetători (Ch. Darwin).
Mireio	Sonet
Mihail Drăgănescu .	Forța democratismului.
T. C.	Bijuteria (Guy de Maupassant), urmare.
* * *	Felurite, Bibliografii.

REDAȚIA :

Craiova, Strada Cazarmelor No. 27

ADMINISTRAȚIA :

La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN

10 Bani numărul

Director proprietar, *N. I. Popilian*, avocat.

Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat.

Comitetul de Redacție:

Dem. Constantinescu, profesor, prim redactor; d-nii avocați: *I. C. Giulescu*, *Ștefan Severini*, *Ion N. Popescu*, *Sc. Constangioară*, *Alex. Carianopol*, *G. G. Petrescu*, *G. Părvănescu*, *N. Constantinescu*, *I. Mitrică*, *Av. Vasulescu*, *Const. Turceanu*, *Adrian Zeuleanu*, *Barbu Ionescu*, *Marius Kintescu*, *I. F. Popescu*.

„SANATATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

impărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, plătibile în 5 rate lunare

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrală a capitalului, în toate zilele dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur
Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur
Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

Intâia Fabrică de Ciocolată

din Oltenia

A. L. S. POPPESCU

SOCIETATE IN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Muncii.

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu

Genesa partidului conservator-democrat

S'a implinit un an de când trăește în viață publică a României, partidul Conservator-Democrat.

Partid pare-se nou, și ca oameni, și ca idei și ca nume.

Theoreticiani susțin că în țări constituționale cu regim parlamentar, tânăr, nu e bine să fie mai mult, de cât două partide politice, care se alterneze la guvern, aceasta pentru că s'ar divide părerele în prea multe grupuri și cum populațiunea e și mică la noi, s'ar ivi și desordini, voind fiecare șef să triumfe!

S'ar ajunge astfel la satisfacțiuni personale, iar nu la cele ale nevoilor țării, de oarece statornicirea ideilor de guvernământ ar fi de scurtă durată și țara ar ajunge astfel la schimbări perpetue în idei ca și în oameni.

Fiind însă numai două partide de guvernământ, în orice caz durata lor va fi mai lungă, și alternațiunea și controlul se va face normal. De aci deci rezultă că ar fi dăunător acestei țări care are un regim parlamentar reprezentativ, numai de 42 de ani, în afara de cele două partide: „*liberal*“ și „*conservator*“ ori „*liberal-național*“ și „*conservator-democrat*“, să mai fie și alte grupări politice cu tendințe de guvernare ca: grupul „*conservator pur*“, „*junimist*“, „*socialist*“ și altă dată „*Radicalii*“. Partidul conservator-democrat deci e un al treilea partid? ori e adevăratul partid conservator, care și-a premerit și oame-nii și ideile?

Puterea cu care el s'a desfășurat în 10 luni, dela formarea sa, a făcut pe adversari să-i conteste legitimitatea pe două motive: *de oameni, și de idei*; că nu are miniștri, pentru că cei ce vor fi, n'au mai fost; și că n'are idei, pentru că a fi conservator și democrat e un non sens. Obiceiul însă de multe ori a voit să devie o a doua natură, oamenii mediocri care sunt chemați a governa, întotdeauna au fugit de răspunderi și le-a venit mai ușor să și alcătuiască cabinetele, din foști miniștri, trecutul de sigur că e o garanție, dar trebuie să ne zicem că omul e muritor și că trebuie recrutate mereu, elemente noi. Conservator-democrat? Ce e asta? Conservator, aristocrat, da! așa a fost obiceiul.

Firește că un mic bulgăre de noroi turbură paharul cu apă cea mai curată și că o minoritate bolnavă poate îmbolnăvi și o majoritate sănătoasă. Să facem însă puțină istorie, căci orientându-ne din trecut, vom judeca prezentul. Ideia aristocratică, sub forma ei medievală a țărilor occidentale, nici odată nu a fost la Români, de aceia s'a și văzut că atunci când unele familiii pământene au primit titluri de nobleță dela împărățiile vecine, cu care aveam de a face mai de aproape, în trecut, că le au repudiat, ca fiind contrarii așezămintelor țării, de aceia vedem că și art. 12 din constituțiune zice același lucru. În trecutul nostru, am avut ce e drept „*boeria*“ o instituțiune legală în stat în care se făcea o selecțiune socială, dar bazată pe meritul personal, nu ca în occident, căci dacă acolo ea admitea moștenire de titluri și de pământuri afectate la acele titluri: conți, comitate, marchizi, marchizate, la noi nu erau de cât „*boerii*“ adică funcțiuni, remunerata ori onorifice, și dacă domnitorul dedea pământuri cui-va pentru fapte mari de bravură și virtute, le dedea omului, iar nu titlului, și le dedea numai lui, iar nu și descendenților lui, ori chiar dacă le dedea și pentru descendenți, avea în vedere, tot bravura primului autor, iar nu meritul acelor descendenți, care eră încă necunoscut. De aci rezultă că „*boeria*“ a fost o instituțiune democratică, pentru că ori cine putea ajunge boer, ori cine, care săvârșea un act frumos în viața sa; câți soldați oare Mihai Viteazul nu a boerit pe câmpul de bătălie? boeria tot mereu a recrutat oameni noi, din rândurile poporului. De aceia și cei ce ajungeau boeri prin propriile lor merite și virtuți, erau foarte mândri de ei căci cea mai frumoasă și cea mai adevărată nobleță, e aceia viageră, personală, individuală. De aceia și țările române erau foarte puternice în timpurile când numai această boerie eră în vigoare de oarece, eră un „*concurs perpetuu de valori individuale*“ și o luptă de curaj, muncă și patriotism, cele mai mari virtuți omenești. Sub greci și Fanarioți însă, când nu mai rămăsese de cât titlurile fără fapte, boeria ajunsese moștenire,

„ciocoismul“ începuse, pentru că leneșii și trândavii, își spuseră că e mai ușor d'a ajunge pe de-a gata. Acest simț politic se înrădăcinase atât de adânc în țară, încât la un loc cu veneticii, căzura în ispită și mulți pământeni. Contra acestui curent bolnav, câte-va familii de boeri români se aliază cu poporul și cu ostașii, cu democrația și provoacă revoluțiuni.

Dela 1611 până la 1821 sunt opt revoluțiuni sociale și politice, elementul național „consarvator-democrat“ triumfează căci se termină cu exterminarea dela 1821. Ideia reacționară, care rămase în minoritate se găsește învinsă de ideia națională. Din această luptă, la începutul secolului al XIX, naște ideia liberală, care însă neștiind să se modereze, merge spre socializarea internațională neținând socoteală de firea românească.

Guvernele conservatoare slabe la început față de ideia cea nouă a libertăților publice, acuzate cu drept cuvânt ca contrarii evoluțiunii omenesți, de oarece moșteniseră ideia moștenirii din timpurile de decadentă ale boeriei române, se întăresc pe măsură, ce democrația pătrunde în rândurile lor. Ele devin conforme cu adevărul nostru istoric. D. Take Ionescu, un om de mare curaj, inteligență și muncă, devine sufletul partidului conservator, grație căruia acest partid a mai putut guvernă în perioada mai îndelungate. El transformă acest partid, din acele grupulețe reacționare de altă dată, alcătuite din venetici și boeri pământeni-conrupți de venetici, în partid conservator național-democrat. Dela Barbu Catargiu și până la G. Gr. Cantocuzino, această transformare e mereu în luptă.

În ultimul guvern conservator, duhul răului, iar pătrunde în acest partid; moștenirea vine iarăși în concurs cu *meritul personal* și alianța între minoritatea impopulară ce profesa moștenirea meritelor altora, și între un grup de oameni care par a fi mai mult o societate academică de cât un partid politic, înlătură ideii istorică a conservatorismului-democratic.

Se adusesse prin aceasta purtare un ultragiu și ideii adevărat conservatoare și omului care o reprezintă și o înțelege. Atunci d. Take Ionescu convoacă oameni, la congrese, întruniri și banchete și vede că din spre fericire, forțele na-

țiunei erau destul de tari ca să înțeleagă restul acestei țări ce trebuia să se clădească pe temelii naționale, dar cioplite pe asemănarea și chipul viitorului.

În acest partid vin foști miniștri, prefeți, primari, senatori și deputați, ce formaseră majoritatea guvernelor conservatoare Lascăr Catargiu și G. Gr. Cantecuzino, majoritate grație căreia guvernase și se înjghebase partidul conservator în frunte cu Take Ionescu. Vine o pleiadă de tineri învățați, profesori de Universitate și dela alte școli, vin literați, vin negustori; comercianți mari și mici, vin agricultori, vine în fine toate puterile concentrate ale națiunii. Dacă locurile sunt așa, nu e oare acesta adevăratul partid conservator și ca tradiție și ca cerințe actuale ale societății? din ruptură dela 9 Ianuarie nu a rămas oare aci trunchiul cu nouile ramuri sănătoase și tinere, iar dincolo crengile bătrâne și uscate cu frunzele îngălbinite? Partidul conservator-democrat nu e oare adevăratul partid conservator și ca origine strălucită din istoricul partid conservator național-democrat din timpurile medievale și moderne ale țărilor române? Acest partid e conservator pentru întreaga națiune, căci voește să asigure și să păstreze neștirbit patrimoniul strămoșilor noștri, și să-l mărească pentru urmașii noștri, pe când partidul-conservator junimist e conservator numai pentru oameni ce-l reprezintă, pentru clasa lui conducătoare, iar nu și pentru întreaga nație, voind a păstra și transmite privilegiuri și prerogative, bazate pe moșteniri, pe meritele altora, iar nu pe munca personală a fiecăruia. Când lucrurile sunt așa, cât de sus și de mari sunt aceia ce port nume istorice și sunt în partidul conservator-democrat și cât de mici și de ridicoli sunt aceia ce port și ei nume istorice, dar se monopolizează într'un partid, numai ei, pentru ei. Originea acestui din urmă grup, gelos și egoist, se urcă tot în timpurile noastre istorice dar se leagă cu partidele de atunci conservatoare-bizantine-fanarioate-venetice, ori pământene, dar corupte și aliate cu acestea. Dacă opinia publică a României, azi, a știut să aleagă; acesta îi face onoare, căci barem a dovedit că este conștientă de istoria națiunii sale, de istoria poporului său. Din lupta această ce s'a încins între partidele noastre politice, trebuie, să

fim mândri, căci a triumfat elementul nostru național, prin care s'a sigilat toată istoria geniului nostru, „*Democrația*“, ca mijloc de guvernare, meritul personal, ce a condus pe Români la această aristocrație-democrată; singurul pergament pe care s'a clădit boeria în trecut și care i-a dat o legitimitate. Deci două sunt partidele actuale, partidul liberal și partidul conservator-democrat, care e adevăratul partid conservator, căci are și numărul și sufletul, are și „*materia*“ și „*forma morală*“. Numele lui nu e deci nou, e vechiu, e istoric și legat de evoluția acestei patrii. Oamenii săi sunt noi, căci în comparație cu oamenii grupului reacționar, sunt noi, dar ei sunt vechi, căci am văzut că prin idei au fost de acești oameni și sub Mihai-Viteazul, care atunci erau tot noi, pentru cealaltă fracțiune, autoarea celei de azi, adversară conservatorilor-democrați. Ca nume, acest partid poate e nou, căci pe vremurile vechi nu se cunoștea denumiri de conservator și de democrat, cuvinte care nu au intrat în vocabularul politic de cât, dela constituțiunile moderne ale statelor, însă ca idei, de sigur că e vechiu, căci și pe acele timpuri și în cele mai noi au fost lupte între aceste două curente, cel ce voia să meargă înainte cu progresul iar celălalt cu regresul.

Că în acest partid sunt puțini foști miniștri: o fi dar omenirea nu se alcătuește dintr'o singură generațiune, după cum nici un fel de mâncare nu se face din resturile mâncării rămase, ci din lucruri tot noi, și neintrebuințate, rămâind ca bucătarul să știe să le gătească. Oamenii se formează; tot ce se cere e să ai elemente, și ar fi trist, dacă România ar fi redusă a produce numai odată acest fel de elemente cari au ajuns miniștri, prefecți, ori mai știu eu ce. Deci să lăsăm la o parte aceste glume ale adversarilor, care dau în copilărie iar nu în discuțiuni serioase.

Ceea ce știe partidul conservator-democrat, știe că el e partidul care e în acord cu voința întregii națiuni, că în el răsună toate glasurile națiunii, și că miile de inimi bat în același timp și la fel, dela cea mai umilă, până la a șefului, că corabia sa, fie de lemn ori de fier are un cârmaciuc care e un adânc cunoscător al psihologiei omenestii și în special al psihologiei românești; că pepturile marinarilor sunt de oțel du-

când vasul la isbândă și purtându-i pavilionul nu numai pe întinsa Mare a democrației române, care reprezintă întreaga națiune; dar și în apele cele mai îndepărtate, pentru a apăra drepturile naționale ale tuturor Romanilor. Cum se face însă că după un an acest partid să fie așa de numeros și adesiunile să tot vie mereu, ca niște valuri furioase? Este că opinia publică a țării a fost subjugată de două lucruri: de o mare nedreptate adusă și „omului“ și ideei. Căci iată un om care consacră șaptesprezece-ani unui partid politic, care aduce tot capitalul său, toate armele și bagajele sale de popularitate, de indulgență, de cultură și de muncă, acestui partid, cari isbutește ca dintr'un partid ce aveă niște forțe sleite și anestesiaste, un partid ce nu mai aveă nici o autoritate morală în țară, și hulit în ochii opiniei publice și prin trecutul său, ce a reprezentat „egoismul“ și „micimea de suflet“, numai el, pentru el, „numai ei, pentru ei“, și prin prezent, prin legenda aceluia trecut; să facă un partid mare, cu ramificațiuni în toate straturile sociale ale acestei țări și un partid care să alterneze la guvern cu partidul liberal care credea că el e țara, și „țara este el. D. Take Ionescu“ dacă a ajuns la acest triumf cu partidul conservator este că l'a democratizat, este că dânsul a voit ca acest partid să fie al națiunii întregi iar nu al unei mâini de oameni, căci partidele politice într'o țară nu au misiunea societăților academice unde numai anume titrați pot pătrunde, partidele politice sunt niște forțe vii ale unei țări în care toți cetățenii și au locul lor și conlucrează în mod comun pentru mărirea patriei lor.

D. Take Ionescu a avut de călăuză sistemul politic din Anglita, el care și-a făcut parte din studii acolo, a luat din cea țară, tot cea fost mai bun pentru „conservatorism“, „adaptarea aristocrației la viață modernă“ și de aceea acea aristocrație a rămas un factor important în politica engleză; pe când aristocrația franceză care a avizat cercuri înguste și și-a închis barierele a ajuns de nu mai înseamnă azi nimic în viața politică a Franței. El a voit ca partidul conservator, să fie în armonie cu țara întreagă, pentru a aveă pretențiunea de a guvernă. La 9 Ianuarie anul trecut conspirându-se însă la clubul conservator de vre-o cinci persoane,

ce reprezentau nuanța partidului conservator cu tendința franceză și de membrii marcanti ai grupului junimist, contra d-lui Take Ionescu, crezând aceștia că vor putea guvernă și singuri, ducând țara după ei, iar nu ei să se ducă dupe curentul țării.—L'au eliminat fără a se putea apăra, în zadar d-nul Barbu Păltineanu și cu ceilalți soți au cerut amânarea până va veni d-nul Take Ionescu, conspiratorii n'au voit pentru că mai tare au țipat junimiștii care au venit în clubul conservator ca niște „intruși“, strămutându-se de la clubul lor. Astfel, omul care scosese steagul conservator de la muzeul de antichități și-l așezase falnic pe bastimentul românesc, despiciând cu el întinsele valuri ale democrației și aristocrației românești și care îi făcuse loc să alterneze și cu steagul cu echipagiile liberale; omul care introduse în acest partid această mare idee a „conservării sociale“ și a asimilării sale cu starea socială de azi a țării, fusese înlăturat.—De sigur că orice judecată imparțială s'a revoltat atunci contra acestor duble injustiții săvârșite atât de neleal, neleal mai cu samă pentru niște oameni care se pretindeau cavaleri. Să fi dat lupta barem pept la pept, cum o dedeau cavalerii medievali, îmbrăcați în zale, dar nu slugile cavalerilor, s'ar fi respectat atunci „ideia“, greșită dacă voim, dar barem era o idee, că partidul conservator, să fie un partid de boeri și șeful să nu poată fi decât boer cu mai multe generațiuni de boeri, iar nu numai cu „una“ D. Take Ionescu voise să facă în partidul conservator în România ceiace făcuse și „Disraeli“ (Lordul Beaconsfield), Churchill, Gorst, Wolf și Balfour în Engli-tera, adică pătrunderea ideii conservatoare în straturile sociale cele mai adânci ale țării, adaptarea acestei ideii la toate nevoile populațiunii; propagarea acestei ideii în limba pe care o înțelege toți Englezii sau toți Românii, iar această propagare să se facă în armonie cu bazele sociale ale țării, cu bazele sociale pe care s'au edificat în răstimpul veacurilor, țările Române, apoi România.

Ce sublimă idee de guvernare, în această idee ca într'o panoramă întinsă s'ar vedea evoluțiunea noastră întreagă,

și schimbată de la etape, la etape, până ce marile evenimente ale civilizațiunii au venit peste popoare, dar de la origine până azi, o perfectă armonie, un progres și o perfecționare a mecanismului social, dar peste tot, același sigiliu, aceeași stemă a românismului, nimic străin, însă totul luat din civilizația străină, dar adaptat la spiritul național.

Iată ce lucruri mari și frumoase voise d. Take Ionescu pentru noi și nu-l înțelesese conservatorii, iar liberali îl împedecau căci le-o luase înainte lor adepți ai progresului internațional, însă neținând seamă de „*eul nostru național*“.

Iată de ce deci a venit lumea, la partidul conservator-democrat și de ce a înconjurat pe d. Take Ionescu, n'a venit nici pentru pricopseală căci el e sărac și nu a putut să-i cumpere, n'a venit nici pentru o pricopseală viitoare, căci când a format partidul nu știa nici dânsul dacă va veni odată la guvern și deci să recompenseze pe cei ce l'au urmat, a venit, căci a văzut cum un om mare și o idee mare au fost lovite de niște inconstienți. Aceasta dovedește că țara aceasta mai are încă o conștiință vie și sănătoasă cu toate mijloacele de corupere ale adversarilor. Partizanii în loc să părăsească deci pe d. Take Ionescu din contra, s'au înmulțit, căci nu se părăsește un om, *când nu se părăsește încă el pe el singur!* Un om în care D-zeu a pus destulă răbdare ca să suporte atâtea mizerii omenești, și să pue mai pre sus evenimentele și fericite și nenorocite ca starea sa sufletească. Și, acuma când partidul acesta, reînviat și adus de dânsul la viață, a devenit atât de puternic și e în ajunul apogeului său putem zice că șeful veghiază asupra-i ca și marele Cronwell asupra locotenenților și soldaților săi cărora le zicea: Mă doare că moare Essex, Fairfax, Waller, Hampden și Falkland, mă doare că mor atâți soldați, dar partidul meu e puternic căci e puternică ideea ce am înrădăcinat în el, și ideea e puternică, căci ea se confundă însuși cu ideea de stat a întregii Angli-teri.

Constantin V. Obedeauu.

Galeria marilor cugetători

Jena 10. 1. 1909 Ernst Haeckel

Bătrânul savant, profesorul Ernst Haeckel de la universitatea din Iena, trimete colaboratorului nostru d. Mihail Drăgănescu, mulțumiri pentru articolul ce a publicat în No. 15 și 16 al Revistei „Democrația“ intitulat „Galeria marilor cugetători“ și în care se vorbea despre operele ilustrului filosof și naturalist Ernst Haeckel și August Comte. Clișeu de sus este o copie de pe originalul care reprezintă o carte postală având la stânga portretul celebrului savant englez Darwin, despre care se vorbește mai jos și al căruia adept a fost Ernst Haeckel; iar în dreapta portretul cel mai recent al profesorului Haeckel. Cartea postală conține în mijloc sus o reclamă a uneia din genialele sale opere de filosofie raționalistă: „A apărut de Ernst Haeckel «Enigmele naturii» ediție revăzută pentru po-zunar. Prețul 1 marcă“ și în corpul ei bătrânul naturalist, scrie: „Mulțumire prietenească pentru articolul (revista) Dv. și cele mai bune urări pentru 1909. Iena. Ernst Haeckel.“ Pe verso stă adresa în limba italiană, probabil pentru că se aseamănă mai mult cu limba română.

Postkarte

Hessen

Mihail Drăgănescu
Redacția de la Democrația

Craiova (Rumaenia)
Strada Căparmelor 27.

Îi publicăm acest clișeu ca omagiu de adânc respect ce aducem savantului; profesor, pentru bine-voitoarea sa atențiune și în numele revistei „Democrația“ îi trimitem la rândul nostru cele mai sincere mulțumiri, urându-i să depășească mulți ani peste cei 75 ce-i va implini la 16 Februarie a. c. pentru binele și luminarea omenirii prin genialele sale lucrări științifice.

Charles Darwin

Charles Darwin*) a fost fiul unui eminent medic englez. El s'a născut la 12 Februarie 1809 la Shewsbury în Angli-tera. Copilăria și adolescența sa nu a avut nimic distins. Pe la vârsta de 15 ani pare a prinde gustul experiențelor chimice și când termină colegiul, plecă la Edimburg, unde dori să studieze medicina, și de care se lăsă curând având o neînvingătoare oroare la vederea sângelui. După Edimburg el merse la universitatea din Cambridge. Gusturile sale îl atrase hotărât spre studiul geologiei și atunci se imbarcă pe vasul „*Beagle*“ pentru a face înconjurul lumii.

Această expediție fu cea mai fructuasă dintre toate, de oare ce ea influență soarta lui Darwin, făcându-l să pă-răsească Biblia, contra voinței tatălui său, care vroia să-l facă *pastor*, determinându-l astfel la adevărata sa vocație. De aci el se așeză hotărât pe lucrări, din care cea mai mare parte făcură mari sgomote.

Neplăcându-i sgomotul, iubind singurătatea, Darwin se retrase cu tânăra sa soție la Down, un sat retras din apropiere de Londra și unde el trăi până la sfârșitul vieții sale în 1882, bucurându-se de o perfectă fericire în intimitatea familiei sale. Viața sa fu plină de muncă și se stinse cu surâsul fericirii pe buze, cu acelaș surâș duios și dulce, cu care se născuse spre a străbate viața.

Rupând cu credințele vechi ale creației lumii din singurătatea de la Down, Darwin a deschis un imens orizont, în toate branșele științelor în general, prin nemuritoare teorie, ce poartă numele său, răspândind lumină nouă pe câmpul științific al viitorului. Prin mii de probe indistructibile și cu toată autoritatea bine meritată a unei enorme munci, el a proclamat principiul, că toate spețele animale și vegetale, trecute și actuale, descind prin calea transformării, din trei sau patru tipuri originale și probabil

dintr'un arhitip primitiv unic. Darwin a răsturnat concepțiunile anterioare în toate domeniile științei, indicând căi necunoscute până la el, care ne conduce fatalmente la supremul *adevăr*. Astăzi când certurile și animozitățile sunt stinse de către evidența constatațiunilor; când forța lor a făcut, chiar pe cei mai recalitranti, a se plecă, tot cercetătorul, fie el mineralogist, geolog, paleontologist, chimist, zoologist ori botanist, trebuie să recunoască influența preponderantă a teoriilor autorului *Originei speciilor* din branșa sa preferată. Astfel putem așterne cuvântul cel de pe urmă într'un elan de entuziasm: A doua jumătate a secolului al 19-lea se va numi în istoria științelor: epoca lui Darwin.

Operele lui Darwin. „*Originea speciilor* prin mijlocul selecției naturale, sau lupta pentru existență în natură“, coprinde capitole frumoase ca: variațiunea în starea domestică; variațiunea în starea naturii; lupta pentru existență; selecțiunea naturală sau persistența celui mai apt; legile variațiunii; dificultăți ridicate contra ipotezei descendenței, cu modifițiuni; obiecțiuni diferite asupra teoriei selecției naturale; instinct; hibriditate; insuficiența documentelor geologice; succesiunea geologică a ființelor organizate; distribuțiuni geografice; morfologie; embriologie; organe rudimentare, etc.

În această magistrală lucrare marele savant după studiile cele mai aprofundate și cu o apreciație de fapte, rece și imparțială, a arătat pentru prima oară că opinia apărută de cea mai mare parte din naturaliști, și anume că: „fiecare specie a fost obiectul unei creațiuni independente“ este absolut eronată.

„*Descendența omului și selecțiunea naturală.*“ În aceasta, după ce Darwin a examinat calitățile fizice, morale și intelectuale ale omului, și a recăutat cauzele cari trebuie să fi concurat la forma-

*) După „*Penseurs, Philosophes et Savants*“.

țiunea calităților așa complicate și variate, ajunge la concluzia învingătoare pentru toate credințele și toate bisericile că omul este rezultatul unei serii de transformări ce s'au complicat în timpul celor din urmă epoci geologice, producând o adevărată revoluțiune în știință.

Cităm din principalele capitole: Probe sprijinătoare că omul descinde dintr'o formă inferioară; despre modul dezvoltării omului din câteva tipuri inferioare; comparațiunea facultăților mintale ale omului cu celelalte animale; despre dezvoltarea facultăților intelectuale și morale în timpurile primitive, și în timpurile civilizate; afinitățile și genealogia omului; despre rasele omenești; principiile selecțiunii naturale; caracterele sexuale secundare în clasele inferioare ale regnului animal; caracterele sexuale secundare la insecte; lepidopterele; peștii; amfibiele și reptilele; pasările; mamiferele; omul.

La opera „Descendența omului“ este considerată ca un compliment scrierea: „Expresiunea emoțiilor la om și la animale“ unde ilustrul filosof naturalist, adversar hotărât al teoriei metafizice și

cauzelor finale, ne înfățișează un mă-nunchiu de noi argumente în favoarea doctrinei *Evoluției*. Studiul expresiunilor așa de greu, din cauza extremei delicatete și repeziciunii mișcărilor, a fost împins de el, grație metodei inducțiunii științifice, așa de departe, cum nici unul nu a înaintat până la el. „Expresiunea emoțiilor“ a deschis o cale nouă în cercetările psihologice.

Cităm printre principalele capitole: suferința, plânsul, întristarea, durerea, descurajarea, disperarea, bucuria, veselia, amorul, sentimentele tandre, mila, reflecțiunea, meditațiunea, ura, mânia, disprețul, desgustul, culpa, mândria, nepuțința, răbdarea, afirmațiunea și negațiunea, surpriza, oroarea, timiditatea, modestia, etc.

Mai cităm printre operele lui Darwin: „Despre variațiunea animalelor și plantelor“; „Despre fecundațiunea Orhideelor prin insecte și bunele rezultate ale încrucișării“; „Voiajul unui naturalist împrejurul lumii“; Mișcarea și locuința plantelor grimpante“; „Plante insectivore“; „Facultatea motrice a plantelor“ etc.

Mihail Drăgănescu.

S o n e t

*Trec anii, trec în clipe ușurele
Ca 'n orologiu bătaia cadențată...
Trec anii, trec... Și 'n orice zi s'arată
Acelaș soare, noaptea aceleași stele.*

*Bătrânul Chronos cu-a lui pasuri grele
Măsoară vremea 'n veci nemăsurată;
Aceleași doruri, năzuinți rebele
In lumea asta veșnic neschimbată.*

*A mai trecut un an! Ce veselie
Le zugrăvește 'n fel de fel de feți!...
Și nimeni vede — crudă ironie —*

*Cum noi în floarea mândrei tinereți,
Grăbindu-ne a vieții agonie,
Sorbim din cupa proprii noastre vieți.*

Forța democratismului

Savanții noștri istorici români, ne spun, că țara românească, pare a nu fi suferit de răul feudalismului medieval, care a bătuit țările occidentului european un ev întreg.

Boerii noștri, cu colosale bogății, cu imense terenuri de pământ ca Nababul, d-nii Marghiloman, Carp, Filipescu, s'au trezit la începutul secolului XX, când întinericul vremilor apuse s'a împrăștiat de mult, și când conștiința publică este a tot puternică, grație școlilor care a luminato, s'au trezit, ziserăm, cu gustul de a introduce și la noi o eră de feudalism. Și adică, cum? Boerii cei îmbăcsiți de averi, dar numai cei cu stomacuri delicate, cu nasuri subțiri, cu sânge de rasă, se hotărâra a nu mai sta de vorbă cu *mojicii*, a nu le mai întinde mâna, a le strâmba urât din nas, a-i ține la distanță, a-i respinge chiar, ignorându-le meritul celor de valoare, spre a le lua înainte pentru a fi ei mai mari, și a comanda ei *mojicilor* cum le vor dicta cheful din vârful feudalelor lor castele, la cari trebuie să stai zile întregi pe la porți, pentru a ruga și mitui pe lacheii lor, spre a stăruși să te primească la vre-o nevoe omenească, și cu timpul poate să impue a li se plăti și vre-o feudă*) de vasal spre a se transforma, cu adevărat în *seniori* medievali.

Dar nepricepții boeri nu se gândiră, că în evul mediu nefiind valori intelectuale, căci lumea toată aproape era ignorantă, și nepricepută cel puțin în cele sociale, pentru o bună ordine era nevoe ca cel mai avut, cel mai tare, să domine fatalmente pe cel mai sărac, pe cel mai slab; pe când azi conștiințele fiind luminate, valorile intelectuale iau locul celor materiale. Astfel se explică de ce azi milioanele Nababului de Valois și ale d-lui Filipescu nu au mai avut efect în

*) Feudum, fief, — omagii materiale pe cari vasalii le aduceau seniorilor medievali.

recentele alegeri căci alegătorul, cetățean priceput, fie că bagă banii la pozunar și votează pe cine conștiința lui luminată îi dictează, fie că varsă pentru săraci sumele luate de la adversari, ca cel de astă-vară, când cu banchetul de la București dat în onoarea d-lui Take Ionescu, ce fusese plătit de d-l Filipescu pentru a face scandal la acea festivitate politică.

Și în așa vremuri găsindu-ne, boerii se adunară deci, se aleseră pe sprânceană și hotărâra o deviză „*Regele și Dobanțul*“ adică, Regele să dispue doar, iar ei să stăpânească din castelele lor *poporul*, cu forța armelor, ce pe-o turmă de vasali inconștienți, cari nu pot fi buni la alt ceva — după dânsii — de cât de a fi transformați într'o turmă de *oameni-animale*, din spetele cărora seniorii să sugă *feuda*. Căci cine nu cunoaște imensul dispreț ce-l are d-l P. P. Carp pentru poporul românesc de jos, și chiar pentru partizanii săi, porecliți cu proverbialul „*gogomani*“; cine nu cunoaște nutra acră a d-lui Carp la adresa a tot ce nu figurează într'un joquey-club.

S'au găsit câți-va, pe cari în adevăr îi privește cuvântul de „*gogomani*“ cari să urmeze pe acest om, ce singurul dintre bărbații secolului XX umblă iarna pe stradă cu manșonul de gât cu cucoanele, figurând ca cel mai excentric bărbat, și care excentritate dă de bănuț ori cărui om cu mintea sănătoasă.

Și e de mirat, când vedem, cum sunt chiar la noi în Craiova *câte-va* elemente destul de luminate, ca medici, profesori, avocați, cari nu sunt oameni cu averi așa mari, nu sunt oameni de vre-o mare rasă boerească, ci democrați — nu ca idei — ca sânge, ca profesie, ca situație materială, — ca să zicem așa — și cari orbiți nu știm de ce, încă mai urmează naivi, ori poate șireți?... pe acci seniori medievali, cunoscând singuri foarte bine, că ei calcă într'un loc, străin pentru ei,

unde absolut nu este rostul lor. E de mirat, căci noi știm, că tocmai această categorie de oameni luminați, pășeau odată ca și azi, în fruntea marilor și frumoaselor mișcări sociale. Noroc însă, că acești rătăciți de soartă sunt prea puțini la număr.

Și acest grup de oameni politici, fără nici un scrupul, fără nici cea mai elementară cunoștință de bun simț, se adunară la 9 Ianuarie 1908 și intronară pe prea excentricul și nepatrioticul d-n P. P. Carp, în capul boierimei feudale, spre a forma o eră nouă, bună pentru ei, și periculoasă pentru popor, amenințat la robie de baioneta dorobanțului, dând afară valoroasele elemente democratice, iubitoare de popor, spre a nu-i stânjeni în opera lor nepatriotică demnă de incriminat.

Luna aceasta, în ziua de 9, s'a împlinit un an de la planul boierimei feudale, care se executase în mod hoțesc, în lipsa d-lui Take Ionescu din țară, ce forma vârful piramidei democratismului. Măhnit de perfidia omenească d-l Take Ionescu, dar cu încrederea omului mare de stat, și adânc cunoscător al încrederii de care se bucură în popor, se ridică mândru și formă în mai puțin de 10 luni puternicul partid conservator-democrat, bazat pe meritele personale ale valorilor intelectuale, bazat pe largi principii democratice și pe iubirea sa de națiune.

La 9 Ianuarie 1909 s'a împlinit un an de existență al partidului conservator-democrat. De unde boerii zeflemesiau în toate chipurile dreapta și legala mișcare națională, că totul nu e de cât o expansiune de moment și că în curând se va răci și împrăștiă Takismul, vedem pe toamnă când se numără bobocii, că boerii înspăimântați de ravagiile ce se făcură în slabele lor rânduri, coborânduse însăși ei la *Dacia*, căutând a-și pune pe față masca democratismului de unde până aci îl disprețuiau. Și astfel d-l Filipescu la *Dacia*, pe când pe de o parte spune că: *muncitorul trebuie înlăturat de la*

destinele țării; pe de alta zice poporului; *în mâna voastră stă puterea cu care puteți face ca un partid să dea în-apoi*; iar poporul conștient de pehlivănia boerească, dă în adevăr o lecțiune de putere democratică în cele 7 alegeri ale anului 1908 la Iași, Vaslui, Piatra-Neamț, Caracal, București și Ploești, unde din 12.948 voturi valabil exprimate, **4820** le intrunesc conservatorii-democrați, liberalii 4684. iar junimiștii nu intrunesc de cât **3286**; sau conservatorii-democrați 40%, liberalii 39%, iar junimiștii abia, abia 20%, adică pe jumătatea noastră; băgând conservatorii-democrați cinci aleși în parlament, având de luptat cu puterea și ingerințele guvernamentalilor cari au băgat cu forța trei aleși; și cu cavalerii feudali ai seniorului P. P. Carp, ai Nababului, cari nu au putut să scoată vai! *nici un ales* .. cu toată forța de mare elector, de care se bucură d-l Filipescu ce cheltuește anual ca două sute mii lei pentru politică, ne mai ținând socoteală de cartelurile adversarilor, ingerințele și toate meschinăriile electorale ce au exercitat cu furie turbată asupra conservatorilor-democrați. Pe străzile Capitalei, nu se vedeau de cât sute de placarde cu insulte mizerabile la adresa democraților, lipite de liberali și junimiști, și niciuna la adresa cartelaților. Era o martirizare, și totuși turbarea lor nu a putut avea nici un efect contra puternicului curent democrat. Căci când vrea poporul, nimeni nu-i mai stă în cale. Am asistat personal ore întregi în ziua de 28 Decembrie 1908 la aclamațiunile nesfârșite ale populațiunei capitalei, pline de delir, ca o divinizațiune, la adresa d-lor Take Ionescu. N. Fleva, J. Th. Florescu răsfățatul capitalei, și B. Paltineanu, ceia ce nu se poate vedea la alte partide și nici nu s'a văzut. Am văzut lacrimi de mulțumire în ochii bătrânului Tribun și mii de brațe, mii de glasuri, mii de pălării și batiste, ce fluturau și se agitau cu frenezie în aer, la adresa fericitilor aleși; am văzut sărutări de

frăție între popor și aleși, toți cu ochii umezi de-o extremă mulțumire; am primit însuși sărutul Tribunalului Fleva, ca o probă mai palpabilă, și am simțit personal împreună cu miile de oameni acea comunitate de simțiminte, acea extremă prisosință de entuziasm general, a cărei expansiune se revărsa în aer din inimile tuturor. „Nu-mi va părea rău chiar de nu voi răuși, exclama mișcat de lacrimi d-l N. Fleva la clubul din capitală înainte de aflarea rezultatului definitiv, *îmi este de ajuns dragostea voastră nețăr-murită sinceră și desinteresată, și nu mi-ar părea rău de cât de cei din Roma care nu va putea să știe ce s'a petrecut aci, aflând căderea mea, și cari în acest moment sunt în așteptarea telegrammei mele de reușită, spre a începe un banchet în onoarea mea*)*“.

Era în acea zi, imboldul de satisfacție generală al poporului fericit, că aclamând reușita conservatorilor-democrați, strivea prin aceasta hidra reacționară ce căutase cu ghiarele sale lungi, cu limbile sale veninoase, să zdrobească drepturile naturale ale fie-cărui om în parte, ce are la viață ca și cei mai de sus, în mod e-

*) Italienii pregătiseră un banchet — spunea d-l Fleva — în ultimele zile ale sale de la Roma, dar Tribunalul fiind grăbit pentru alegerea din capitală, banchetul a fost amânat pentru ziua când va reuși la București.

Banchetul a fost ținut fără d-l Fleva.

gal; era puterea democratismului, care aclamând reușita lui, zdrobea perfidia castelanilor feudali, cu cari voise a subjuga poporul, spre a-l robi și a profita de munca și puterea sa, de drepturile sfinte ale fie-cărui.

Am văzut gardiști cari fiind puși pentru paza bunei ordine, strigau și ei cu mulțimea din fața clubului „*să iasă șeful!*“, „*să iasă tribunalul!*“. Am văzut gardiști țivili, traversiți de guvern în alegători, dar cari au votat pe democrați. De sigur, singuri nu-și puteau trada propriile lor interese nevoțând pe democrații ca și el. Deci am văzut în practică, ceia se spuse de atâtea ori în teorie.

Și abia azi, după un an de existență după dragostea reciprocă lipsită de cel mai mic interes, dintre partid și conducători, puteau vedea bine adâncă nevoie ce a avut România, pentru o politică democratică, lucru ce a putut fi observat la timp de d-l Take Ionescu, genialul șef al partidului conservator-democrat, încă de la *ruptura* cu junimiștii, care cu modestie privind îndemânatec în viitor, hotărât a convocat țara la acel grandios congres de la 3 Februarie 1908 din București, al cărui succes l-a cunoscut în mod sigur, fără a face pe profetul mincinos, ori ingenios, sau pe excentricul.

17 Ianuarie 1909.
Craiova

Mihail Drăgănescu.

Bijuteria

Guy de Maupassant
(Urmare)

Ziua serbărei, sosi, d-na Loisel avu succes. A fost mai frumoasă decât toate, elegantă, grațioasă, surzătoare și nebună de bucurie.

Toți bărbații o priveau, întrebau de numele său, căutau să i fie prezențați.

Toți atașații de cabinet voiau să valseze cu dânsa, Ministrul o remarcă.

Dânsa îmbătată, transportată, amestecată de plăcere ne mai gândindu-se la nimic, în timpul frumuseții sale, în gloria succesului, într'un fel de nor de fericire făcut din omagii, din toate aceste admiratii, din toate aceste dorințe deșteptate, din această victorie așa de complectă și așa de dulce pentru inima femeilor.

Plecă la 4 ore de dimineață. Bărbatu-său dormea dela miezul nopții într'un salon deșert cu alți trei domni ale căror soții se distrau mult.

El îi puse pe umeri hainele pe cari i le adusese pentru eșirea din bal,—modestele haine ale vieții ordinare a căror sărăcie strigă față de eleganța tualetei de bal. Ea îl simți și voi să fugă pentru a nu fi observată de alte doamne care se îmbrăcau în blăni bogate.

Loisel o reținea:

— Așteaptă. Ai să răcești
Mă duc să aduc o trăsură.

Dar ea nu'l ascultă și scoboră repede scara. Când fură în stradă, nu găsiră trăsură; începură să caute strigând după birjarii care treceau pe departe.

Descinseră spre Sena, desperați, tremurând. În sfârșit găsiră pe chei unul din acele cupeuri nocturne care nu se văd în Paris de cât la sosirea nopții, ca și când ziua le-ar fi rușine de mizeria lor. Li duse până la poartă, în strada Martirilor. Se urcară triști în apartamentul lor. Pentru ea să isprăvise totul. El se gândeă că trebuia să fie la 10 ore la Minister. Ea își scoase hainele cu care își acoperise umerii, în fața oglinzii pentru ca să se vadă încă odată în gloria ei. Dar deodată scoase un țipăt. Nu mai avea la gât riviera.

Bărbatu-său pe jumătate desbrăcat o întrebă:

— Ce ai tu?

Ea se întoarse spre el nebună:

— Am... am... nu mai am riviera d-nei Forestier.

El se cutremură pierdut.

— Ce!... Cum!... Nu e posibil!...

Căutară în cutele rochiei, în cutele mantilei, în buzunare, peste tot. Nu o găsiră.

El întrebă:

— Ești sigură că o mai aveai la eșirea din bal?

— Da, am pipăit-o în vestibulul ministerului.

— Dar dacă ai fi pierdut-o în stradă am fi auzit-o căzând. Trebuie să fie în trăsură.

— Da, e posibil. I-ai luat numărul?

— Nu. Și tu nu l-ai observat?

— Nu.

Se priviră înspăimântați. În sfârșit Loisel se îmbracă din nou.

— Mă duc zise el să refac drumul pe care l-am făcut pe jos, ca să văd de n'o gălesc cum-va. Și eși. Ea rămase în tualetă de serată, fără să aibă puterea de a se culcă, abătută pe un scaun, fără foc, fără gândire. Bărbatu-său se întoarse pe la 7. Nu găsise nimic. Se duse la prefectura poliției, la jurnale, pentru a promite o recompensă, la compania trăsurilor mici, în fine peste tot unde îl îndreptă o urmă de speranță.

Ea așteptă toată ziua în aceeași stare de spaimă în fața acestui grozav dezastru.

Loisel reveni seara cu figura scofălcită, palidă; nu descoperise nimic.

— Trebuie zise el să scrii prietenei tale că ai rupt închizătoarea rivierei și că ai dat-o la reparat. Asta ne va da timpul să ne fie restituită. Ea scrisese ce'i dictă el.

* * *

După o săptămână pierduseră orice speranță. Și Loisel îmbătrânit cu 5 ani declară:

Trebuie să ne gândim cum să înlocuim această bijuterie.

Ei luară a doua zi cutia în care fusese închisă și se duseră la giuvaergiul al cărui nume să găsească tipărite innăuntru. Acesta își consultă registrele.

— N'am vândut eu Doamnă această rivieră; am furnizat numai cutia.

— Atunci se duseră din bijutier în bijutier, căutând o giuvaerica la fel cu cealaltă, consultând suvenirurile lor, bolnavi amândoi de supărare și de spaimă. Găsiră într-o prăvălie dela palatul regal o rivieră de diamante carele părû la fel cu aceea pe care o căutau. Valora 40 de mii de lei. Le-ar fi lăsat-o cu 36 mii de lei.

Rugară pe giuvaericiu să n'o vândă înainte de 3 zile. Puseră condițiunea ca s'o ia înapoi cu 34 de mii dacă cea dintâi era regăsită înainte de sfârșitul lui Februarie. Loisel avea 18 mii de lei pe care îi lăsase tatăl său. Va împrumută restul.

Se împrumută cerând o mie de lei dela unul, cinci sute dela altul, cinci ludovici de ici, trei dedincolo. Făcu polițe, luă angajamente rui-

nătoare, avu aface cu cămătarii, cu toate speciile de împrumătători. Compromise finele existenței sale, riscă semnătura fără a ști dacă va putea să se țină de vorbă și speriat de grozăviile viitorului, de neagra mizerie care era să se abată asupra lui, de perspectiva tuturilor privațiunilor fizice și de toate torturile morale, să duse să ia riviera cea nouă depunând pe contuarul negustoriiui 36 de mii de lei.

Când d-na Loisel înapoie d-nei Ferestier, riviera, aceasta îi zise cam supărată:

— Ai fi putut să mi-o aduci mai de vreme căci așa fi putut avea nevoie de ea.

Ea nu deschise cutia, fapt de care se temeă prietena sa. Dacă ar fi observat înlocuirea ce idee și-ar fi făcut de ea? Ce ar fi zis? N'ar fi luat-o drept o hoată?

(Va urma)

T. C-

Felurite

La Craiova a apărut iarăși un pamflet à la Făurei intitulat «Craiova Conservatoare». Un non-sens, că numai Craiova nu e conservatoare. Capitala Olteniei a fost isvorul ideilor și mișcărilor celor mai democate, în toate epocele.

Foia numită, e veninoasă întocmai ca un șarpe, care având capul distrus tot mai mișcă din coadă, dar..... numai până apune soarele — zice poporul.

* * *

Se recomandă amicilor Craioveni și membrilor partidului nostru medalia comemorativă cu efigia d-lui Take Ionescu, care obține un succes mare. Doritorii se pot adresa, d-lui Th.

Cornel, strada Cometa No. 61 București.

Prețurile sunt următoarele: medalia în aur masiv costă 100 (una sută) lei; iar cea în bronz, fie aurită fie argintată, costă 3 (trei) lei. Pentru trimeterile prin poștă, să se adauge 0,50 bani mai mult, pentru transport.

Pentru Craiova se găsesc medalii de vânzare la D-nul Avocat Mihaij Drăgănescu str. Cazărmelor No. 27.

* * *

Primim la redacția noastră nenumărate scrisori de abonamente în termeni călduroși, din partea sătenilor și învățătorilor. Publicăm una din acestea: „Iubiți tovarăși, considerațimă abonatul

revistei voastre cel mai sincer. Trimețemi și numărul din urmă de vă e posibil. Cu drag Const. V. Matei, Com. Măsteacănu jud. Neamțu.“

* * *

D-nul Mihail Drăgănescu, colaboratorul revistei noastre, a primit din partea d-lui N. Fleva o frumoasă ilustrată cu portretul ilustrului Tribun și pe care scrie: „Mulțumitoare amintire pentru alegerea de la 28 Decembrie 1908. **N. Fleva.**”

De asemenea și două scrisori de mulțumitoare atenție, din partea d-lor Jean Th. Florescu, și Cristu Negoescu, pentru mai multe pachete de „Democrații” și „Marșul Democrației” trimise spre a se distribui în omagiu amicilor politici din Capitală și Ploești.

Activul nostru colaborator, a fost obiectul unei frumoase atențiuni la banchetul dat de d-l J. Th. Florescu în seara de 28 Decembrie 1908, unde i s'a închinat un frumos toast de alesul Capitalei

și de către mai mulți comseseni amici politici. Publicăm în scurt toastul d-lui Jean Th. Florescu închinat d-lui M. Drăgănescu:

„Cum să nu ne minunăm de un așa frumos succes, când din unghiurile îndepărtate ale țării vin cetățeni, spre a-și da obolul lor politic democratismului. Unul din acești devotați cetățeni, care a fost întâlnit și prin orașele unde d-l Take Ionescu a ținut întruniri, răspunde voios tocmai din mijlocul Olteniei, noaptea târziu în ajunul alegerii, telegramei mele: „Viu! hotărât la lupta ce mă chemați” și pe când telegrafal ducea un răspuns al meu, el era de mult în tren spre Capitală. Cu asemeni alegători nu mi-e teamă nici-o dată. El e autorul unui frumos marș ce l-a făcut la Craiova, și pe care l-a executat la Capitală. Este primul său debut politic și a eșit victorios. Inchin paharul acesta în sănătatea sa... etc.”

Bibliografii

Ramuri anul 4 No. 1 (Craiova) având 64 pagini cu un bogat și ales sumar. Prețul 30 bani.

Pagini juridice (Craiova).

Biblioteca pentru toți No. 401. *Schițe vesele* nuvele de George Ranetti. Prețul 30 bani.

Foaia de Informațiuni Comerciale No. 1 (anul al III-lea) București.

Take Ionescu de V. Obedeanu (București).

Viața nouă No. 22 (București)

Un glas din popor de D-r I. Drăgănescu (Craiova).

Căminul literar No. 3 (Craiova).

Zavera No. 45 (Ploești).

Revista Culturală No. 4 (Craiova).

Poesia No. 11—12 (Milano, Italia) rassegna internazionale. Director F. T. Marinetti, coprinde: Il carne di Angoscia e di Speranza; L'opera di F. T. Marinetti, dedicata da Robert de Mon-

tesquieu, Henry Bataille, etc; portretul d-nei Jeane Catulles Mendès; L'amante, versuri de Jeane Catulles Mendès, și alte articole de Paolo Buzzi, Enrico Cavacchioli, Tristan Derème, Alfred Jarry, Hélène Picard, Jean Dorsal, Santiago Argüello, Armory, Marie Dauguet, Sfinge, Diego Valeri, Julien Ochsé, Salvatore Giuliano, Em. Spinola, A do Nascimento Mendença, Silvio Marvasi, Marcus de Rubris, Marchese di San Giorgio, Aw. A. Alesina, Ernesto Gellona, Prețul 1.50.

D-lui **Ricard Ion**, București Versurile D-voastră în numerile viitoare, fiind aglomerație de materie.

Rugăm pe D-nii abonați din provincie, cari nu au achitat încă abonamentul, a ni-l achita cât mai neîntârziat, pentru a nu fi nevoiți ale suspenda trimiterea revistei.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA Strada UNIREI No. 80.

Biurou, Technic, Agricol și Industrial

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat H. Lanz din Mannheim

Reprezentanța pentru Oltenia a Motoarelor cu benzină și gaz sărac „Kosmos“, — Societatea garantează soliditatea și buna funcționare a acestor Motoare.

Depozite: Postamente pentru mori. Pietre de mori franțuzești. Pietre pentru mori de apă. Ciocane de ferecat. Teascuri și stropșitori de struguri. Pompe de fântâni și de incediu și Bascule „Garvens“. Tocătoare de nutreț. Tocătoare de sfeclă. Mașini de saramurat grâu. Vânturători. Dărace și scărmanători de lână. Tăvăluge. Trioare. Manometre. Batoze de bătut porumb cu aburi și manuale. Pluguri cu 1 și 2 brazde. Pluguri de coastă. Curele de păr de cămilă. Benzină. Uleiuri minerale. Vaselină. Valvolină. Sonerii electrice. Telefoane. Lămpi și instalații electrice etc.

„SERVICIU SPECIAL PENTRU INSTALAȚII DE APĂ“

Se recomandă în special persoanelor care construiesc din nou, pentru a-și face instalațiile de conducte, în vederea aducerii apei la Craiova.

Reprezentanța Generală pentru Dolj a Societății Generale de Asigurare din București

„VICTORIA“

LIBRĂRIA și TIPOGRAFIA
SACHE PAVLOVICI

— CRAIOVA —

Strada Unirei No. 43 și strada I. C. Brătianu No. 2.

INSTALAȚIE CU ELECTRICITATE